

RESUM

El propòsit d'aquesta recerca se centra a aprofundir en les metodologies i criteris d'intervenció aplicats a l'adhesió i consolidació de capes pictòriques contemporànies sense protegir, així com en l'estudi del comportament enfront de l'envelliment de diversos polímers i la seua possible viabilitat en el tractament de pintura vinílica, un tipus d'aglutinant molt utilitzat en pintura actual.

Els problemes d'estabilitat presentats (aixecaments i pulverulència) comprometen la integritat de les obres i plantegen tractaments de limitada reversibilitat i elevada complexitat tècnica. A més dels canvis de tipus òptic i de l'afecció del concepte de l'obra, poden produir-se canvis físics, químics i mecànics, ja que els polímers introduïts han de proporcionar unions adhesives i cohesives correctes, compatibles i duradores. Per aquest motiu hem de seleccionar els sistemes més segurs i els materials més estables.

La part teòrica s'inicia amb l'anàlisi de l'estat de la qüestió, l'establiment d'objectius i la descripció de la metodologia. Després d'una introducció sobre els materials, les tècniques i els acabats en pintura contemporània, s'analitzen les principals tipologies i causes d'alteració. Els capítols següents estan dedicats tant als polímers utilitzats, com els principis físics i químics implicats, així com a les tècniques i sistemes actuals d'intervenció. Aquests s'il·lustren amb múltiples exemples procedents de les fonts, de l'estudi i intervenció d'obres o de l'enquesta realitzada en la matèria.

En la part experimental es duu a terme un estudi contemporani de l'estabilitat òptica, química (pH) i mecànica enfront de l'envelliment accelerat de 16 polímers naturals i sintètics. Finalment, s'inclou una secció amb l'avaluació dels canvis òptics i del grau d'adhesió i cohesió obtinguts abans i després d'envellir, després de l'aplicació de tres consolidants i tres adhesius sobre provetes que simulen pulverulència (estrat amb alt PCV: mitjà vinílic, blanc de titani i blau ultramar) i falta de adhesió (estrat amb baix PVC: pintura vinílica comercial blanc titani).

Aquesta recerca ha estat desenvolupada gràcies a la Fundació ICO a través d'una beca de postgrau en l'Àrea B *Art Contemporani* (2003-2004 i 2004-2005), al Institut Valencià de Conservació i Restauració de Béns Culturals IVC+R-CulturArts, Servei de Conservació i Restauració de Béns Culturals de la Excma. Diputació de Castelló i la col·laboració del Museu d'Art Contemporani Aguilera Cerni de Vilafamés, Fons Artístic de la Universitat Jaume I, Col·lecció Patronat Martínez-Guerricabeitia-UV, Departament de Química Inorgànica i Orgànica de la Universitat Jaume I (UJI) i l'Institut de Tecnologia Ceràmica (ITC).